

بررسی تأثیر رشد شرکت بر رابطه اقلام تعهدی اختیاری و عملکرد آتی شرکت

احمد گوگردچیان^۱، پروین پورفخریان^۲

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر رشد شرکت بر رابطه اقلام تعهدی اختیاری و عملکرد آتی شرکت است. بدین منظور نمونه‌ای متشکل از ۸۴ شرکت، به روش حذف سیستماتیک از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۲ انتخاب گردید. در این پژوهش به منظور تعیین میزان اقلام تعهدی اختیاری و غیر اختیاری از مدل مقطعی جونز (۱۹۹۱) استفاده شده است و برای تعیین عملکرد آتی از وجه نقد و سود خالص، در سال آتی استفاده گردیده است. سپس از طریق مدل رگرسیون با داده‌های ترکیبی فرضیه‌های پژوهش مورد آزمون قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که به طور کلی رشد شرکت بر رابطه اقلام تعهدی اختیاری و عملکرد آتی شرکت تأثیر ندارد؛ اما در شرکت‌های با رشد بالا استفاده از اقلام تعهدی اختیاری مثبت، برای انعکاس عملکرد مطلوب از واحد تجاری (انتقال اخبار خوب)، نسبت به سایر شرکت‌ها بیش‌تر است و اقلام تعهدی اختیاری مثبت دارای محتوای اطلاعاتی هستند.

واژه‌های کلیدی: اقلام تعهدی اختیاری، اقلام تعهدی مثبت، رشد شرکت، عملکرد آتی شرکت.

۱. استادیار اقتصاد، دانشگاه اصفهان

۲. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه اصفهان

تاریخ دریافت مقاله: ۹۴/۱/۲۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۴/۲/۳۱

*نویسنده مسئول: پروین پورفخریان
ppourfakhrian@yahoo.com

۱. مقدمه

امروزه یکی از مباحث مهم، در مورد تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی شرکت‌ها، سودآوری و عملکرد آن‌ها می‌باشد. همواره مدیران، سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و... تمایل داشته‌اند که عملکرد آتی شرکت را ارزیابی نمایند. از طرف دیگر، یکی از عوامل مؤثر بر ارزیابی عملکرد توجه به وجه نقد آتی و سود آتی شرکت می‌باشد. ارقام تعهدی (اختیاری و غیراختیاری) و ارقام نقدی از اجزای سود هستند که در مورد قدرت توضیح‌دهندگی این اجزا نظرات متفاوتی وجود دارد؛ اما با توجه به اینکه ارقام تعهدی اختیاری به عنوان یکی از اجزای سود توسط مدیریت شرکت قابل دستکاری است و مدیران برای بهتر جلوه دادن عملکرد شرکت و افزایش قابلیت پیش‌بینی سودهای آینده در ارقام تعهدی اختیاری سود دست برده و سود را مدیریت می‌کنند؛ سؤالی که مطرح می‌شود این است که آیا ارقام تعهدی اختیاری توان توضیح‌دهندگی وجه نقد آتی و سود آتی شرکت را دارند؟ از سوی دیگر، افزایش رشد شرکت (نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) نیز می‌تواند، عاملی برای ایجاد انگیزه در مدیران برای مدیریت سود باشد؛ بنابراین انتظار می‌رود که رشد شرکت بتواند در رابطه بین ارقام تعهدی اختیاری و عملکرد آتی شرکت تأثیر داشته باشد.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در دنیای رقابتی امروز سازمان‌ها با یکدیگر در رقابت‌اند و سعی بر غلبه بر یکدیگر را دارند، بنابراین برخورداری از مزایای رقابتی دغدغه هر سازمان و مدیری است. یکی از راه‌های موفقیت سازمان‌ها توجه به جنبه‌های مختلف عملکرد سازمان می‌باشد. این اعتقاد وجود دارد که عملکرد تنها در یک فضای تصمیم‌گیری معنی پیدا می‌کند، یعنی تصمیم‌گیرندگان داخلی و خارجی شرکت باید در مورد عملکرد به توافق برسند. عملکرد نقش بسیار مهمی را در اقتصاد جهانی بر عهده دارد و به عنوان ابزاری مفید در به دست آوردن رشد اقتصادی و مزایای رقابتی سازمان به شمار می‌رود (تالبی و بهامیر، ۲۰۱۲). ابزارهای مختلفی برای ارزیابی عملکرد آتی شرکت وجود دارد که از جمله این عوامل، پیش‌بینی وجه نقد آتی شرکت می‌باشد.

با توجه به این‌که ارزش شرکت بستگی به توانایی کسب جریان نقدی شرکت دارد اطلاعات مربوط به جریان وجوه نقد واحد تجاری برای استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی در فراهم کردن مبنایی به منظور ارزیابی توان آن واحد در ایجاد وجوه نقد و نیازهای آن واحد در به‌کارگیری این وجوه، سودمند است. همچنین تصمیمات اقتصادی که توسط استفاده‌کنندگان اتخاذ می‌شود مستلزم ارزیابی توانایی واحد تجاری در ایجاد وجوه نقد، زمان‌بندی و اطمینان از آن است (کمیتة

تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری، ۱۹۹۳). اهمیت پیش‌بینی جریان نقدی توسط بیانیه‌های حسابداری نیز مورد توجه قرار گرفته است. هیئت تدوین استانداردهای حسابداری مالی و همچنین کمیته تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری عنوان نموده‌اند که هدف از گزارشگری صورت‌های مالی فراهم آوردن اطلاعات مالی برای استفاده‌کنندگان است تا به آن‌ها در جهت پیش‌بینی میزان، زمان‌بندی و عدم اطمینان‌های مربوط به جریان‌های نقدی آتی مربوط به شرکت کمک نماید. استانداردهای حسابداری مالی آمریکا بر این باور است که معمولاً ارائه اطلاعات درباره سود و اجزای آن نسبت به جریان‌های نقدی آتی، قابلیت پیش‌بینی بیشتری دارند (کمیته تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری، ۱۹۷۸).

سود یکی از مهم‌ترین اقلامی است که در صورت سود و زیان آورده می‌شود و در تصمیم‌گیری‌های استفاده‌کنندگان از گزارش‌های مالی تأثیر به‌سزایی دارد و توجه زیادی را به خود معطوف ساخته است. همواره این سؤال مطرح بوده است که آیا سود حسابداری توانایی توضیح واقعیت‌های اقتصادی را دارد؟ سهامداران که مهم‌ترین گروه استفاده‌کننده از صورت‌های مالی هستند منافع خود را در اطلاعات سود جستجو می‌کنند. سود راهنمایی برای سرمایه‌گذاری، تصمیم‌گیری و پیش‌بینی به شمار می‌رود. سرمایه‌گذاران می‌توانند با بررسی ارتباط بین اقلام صورت سود و زیان و بازده، پیش‌بینی‌های لازم را جهت سرمایه‌گذاری آتی انجام دهند. سود حسابداری نشانه‌ای است که باعث تغییر باورهای سرمایه‌گذاران می‌شود (قائم‌ی و همکاران، ۱۳۸۷). سود محاسبه شده توسط واحد تجاری را می‌توان به دو جزء نقدی و تعهدی تقسیم نمود. بخش نقدی سود همان جریان نقدی حاصل از عملیات واحد تجاری در فرآیند کسب سود است و بخش تعهدی آن ناشی از درآمدها و هزینه‌های غیر نقدی است که بر اساس اصول پذیرفته شده حسابداری باید طی یک دوره مالی شناسایی، ثبت و گزارش شود، درحالی‌که دریافت و پرداخت وجه آن‌ها در همان دوره صورت نگرفته است (کمالی، ۱۳۸۸). نظر به اینکه اقلام تعهدی یکی از محوری‌ترین اجزای سود و گزارشگری مالی است، این اقلام در ارزشیابی عملکرد آتی شرکت بسیار تأثیرگذار هستند.

اقلام تعهدی قابل تفکیک به دو جزء اختیاری و غیر اختیاری است. اقلام تعهدی غیر اختیاری به وسیله مقررات، سازمان‌ها و دیگر عوامل خارجی محدود شده و قابل دستکاری توسط مدیریت نیستند در حالی که اقلام تعهدی اختیاری، قابل اعمال نظر و دستکاری توسط مدیریت هستند (مشایخی و همکاران، ۱۳۸۴). مدیران از اقلام تعهدی اختیاری با توجه به شرایط محیطی مختلف برای اهداف متفاوتی استفاده می‌کنند، بدین‌صورت که در برخی دوره‌ها با توجه به نیاز، از اقلام تعهدی اختیاری برای افزایش سودهای گزارش شده استفاده می‌کنند (اقلام تعهدی اختیاری

مثبت) و در برخی دیگر از دوره‌ها از این اقلام برای کاهش سودهای گزارش شده استفاده می‌کنند (اقلام تعهدی اختیاری منفی) (کوتاری و همکاران، ۲۰۰۵).

علاوه بر این شرکت‌های با نرخ رشد بالا، فرصت‌های سرمایه‌گذاری بیش‌تری پیش روی خود دارند. گزینه‌های بیش‌تر برای رشد، ارتباط مثبتی با هزینه‌های نمایندگی دارد. به بیان دیگر افزایش در رشد شرکت انگیزه مدیران را به استفاده از اقلام تعهدی اختیاری، به‌ویژه اقلام تعهدی اختیاری مثبت (افزایش‌دهنده درآمد) در علامت‌دهی عملکرد مطلوب آتی شرکت، افزایش می‌دهد (رابین و وو، ۲۰۱۴).

با توجه به مطالب بیان شده، هدف از این پژوهش بررسی تأثیر رشد شرکت بر رابطه اقلام تعهدی اختیاری و اقلام تعهدی اختیاری مثبت با عملکرد آتی شرکت (وجه نقد آتی و سود آتی) می‌باشد.

۲.۱. پیشینه پژوهش

رابین و وو (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان "رشد شرکت و ارزش‌گذاری اقلام تعهدی اختیاری" با انتخاب نمونه‌ای شامل ۴۱۰۲۳ سال - شرکت برای ۷۹۸۸ شرکت و جمع‌آوری داده‌های مربوطه در طی ۲۳ سال از سال ۱۹۸۷ تا ۲۰۰۹ این موضوع را مورد بررسی قرار دادند که آیا در شرکت‌های با رشد بالا در مقایسه با شرکت‌های با رشد پایین، حساسیت بازده و عملکرد آتی به اقلام تعهدی اختیاری بیش‌تر است. آنان دریافتند که به طور کلی تفاوت معناداری بین این شرکت‌ها وجود ندارد. نتایج این پژوهش همچنین نشان می‌دهد که در شرکت‌های با رشد بالا در مقایسه با شرکت‌های با رشد پایین، اقلام تعهدی اختیاری مثبت بیش‌تر ارزش‌گذاری می‌شوند. آدوت و همکاران (۲۰۱۳)، در پژوهشی با عنوان "مدیریت سود پیشگویانه در مقابل مدیریت سود فرصت‌طلبانه، پاداش مدیران و عملکرد شرکت" با انتخاب نمونه‌ای شامل ۵۰۰۰۰ سال - شرکت، طی سال‌های ۲۰۱۰-۱۹۹۳، ارتباط بین احتمال پیش‌گویانه بودن اقلام تعهدی اختیاری و انگیزه‌های مدیران را بررسی کردند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که سطح پاداش مدیران با مدیریت سود پیشگویانه رابطه مثبت و با مدیریت سود فرصت‌طلبانه رابطه منفی دارد. همچنین مدیریت سود پیشگویانه با بازده آتی رابطه مثبت دارد.

چو (۲۰۱۲) در پژوهش خود تحت عنوان "اقلام تعهدی، رشد و عملکرد آتی شرکت" به بررسی نقش اقلام تعهدی و رشد و جریان وجوه نقد در پایداری سود و بازده‌های آتی در بازار سرمایه آمریکا برای یک دوره یازده ساله پرداخت. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که اقلام تعهدی رابطه معکوس با بازده آتی دارایی و بازده غیرعادی سهام دارد.

بارت و همکاران (۱۹۹۹)، در تحقیقی با عنوان "پاداش بازار مرتبط با الگوهای افزایش درآمد" با بررسی ۲۱۱۷۳ شرکت - سال طی سال‌های ۱۹۹۲-۱۹۸۲ معتقدند سهام شرکت‌هایی که از رشد مداوم سود در ظرف چند سال پی‌درپی برخوردار بوده‌اند به مبلغی بیش از سهام شرکت‌های مشابه ارزش‌گذاری می‌شود که چنین رشدی نداشته‌اند. آنان در ادامه بیان می‌کنند زمانی که رشد مداوم سود چنین شرکت‌هایی متوقف می‌شود، ارزش سهام این شرکت‌ها سقوط می‌کند. این موضوع باعث می‌شود برای شرکت‌هایی که از رشد مداوم در سود برخوردار هستند، انگیزهٔ بیش‌تری برای مدیریت سود باشد. در این حالت، هدف مدیریت سود جلوگیری از کاهش سود و ارزش سهام این‌گونه شرکت‌هاست.

رضایی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان "مقایسهٔ توانایی سود عملیاتی، جریان وجوه نقد عملیاتی و اجزای اقلام تعهدی در پیش‌بینی جریان‌های نقد عملیاتی آتی شرکت‌ها" به مقایسهٔ توانایی پیش‌بینی‌کنندگی سود عملیاتی، جریان وجوه نقد عملیاتی در پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آینده شرکت پرداختند. آنان از اطلاعات ۹۶ شرکت تولیدی طی دورهٔ زمانی ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۹ و همچنین از الگوی رگرسیون خطی چندگانه به صورت داده‌های تابلویی، استفاده کردند. نتایج آنان نشان می‌دهد که سود عملیاتی، جریان وجه نقد عملیاتی و اجزای اقلام تعهدی در پیش‌بینی جریان وجه نقد عملیاتی آتی مؤثر می‌باشند.

سجادی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود با عنوان "رابطهٔ بین اجزای نقدی و تعهدی سود با قیمت سهام" به بررسی تأثیر تغییر حد نوسان قیمت سهام بر حجم معاملات و بازده سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی دورهٔ زمانی ۱۳۸۴-۱۳۸۷ با استفاده از روش رگرسیون داده‌های ترکیبی پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد که بین اقلام تعهدی، اقلام تعهدی اختیاری و اقلام تعهدی غیراختیاری با قیمت سهام رابطهٔ مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین، میزان افزایش قیمت سهام در شرکت‌هایی که دارای اقلام تعهدی اختیاری و غیراختیاری با کیفیت بالایی هستند، بیش‌تر است.

سجادی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان "بررسی شیوه‌های استفاده از اختیارات مدیریت در گزارشگری سودآوری آینده و تأثیر ویژگی‌های شرکت‌ها بر شیوه‌های استفاده از اختیارات مزبور" با آزمون فرضیهٔ اول خود به این نتیجه رسیدند که بین اقلام تعهدی اختیاری و سودآوری آینده رابطهٔ مثبت و معناداری هست. این رابطهٔ مثبت و معنادار حاکی از این است که مدیران شرکت‌های ایرانی از اختیارات خود برای انتقال اطلاعات محرمانه دربارهٔ سودآوری آینده شرکت استفاده می‌کنند (مدیریت سود در شرکت‌های فعال در بازار اوراق بهادار ایران از نوع مؤثر است). همچنین با آزمون فرضیهٔ چهارم خود به این نتیجه رسیدند که هر چه نسبت ارزش بازار

به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام (معیار رشد شرکت) شرکت‌ها کمتر باشد، مدیران از اختیارات خود برای انتقال اطلاعات محرمانه درباره سودآوری آینده شرکت، بیش‌تر استفاده می‌کنند و مدیریت سود مؤثرتر است.

حقیقت و ایرانشاهی (۱۳۸۹) در مطالعه خود با عنوان "بررسی واکنش سرمایه‌گذاران نسبت به جنبه‌های سرمایه‌گذاری ارقام تعهدی" به بررسی نقش سرمایه‌گذاری ارقام تعهدی، رابطه بین ارقام تعهدی با چهار ویژگی رشد شرکت یعنی رشد تعداد تولید، رشد مقدار فروش، رشد دارایی ثابت و تأمین مالی خارجی پرداختند. نتایج بررسی در طی سال‌های ۱۳۷۸-۱۳۸۶ نشان داد، بین ارقام تعهدی و معیارهای رشد شرکت رابطه مثبت و معناداری هست.

عرب‌مازار و همکاران (۱۳۸۵)، ضمن بررسی محتوای اطلاعاتی جریان‌های نقدی و تعهدی دریافتند که سود نسبت به وجوه نقد عملیاتی دارای توان بیش‌تری برای توضیح بازده سهام است. نتیجه دیگر این تحقیق حاکی از این است که ارقام تعهدی اختیاری و غیر اختیاری نسبت به وجوه نقد عملیاتی دارای محتوای افزاینده اطلاعاتی است.

۳. روش پژوهش

۳.۱. فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری بیان شده، فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر تدوین شده‌اند:

- ۱- تأثیر ارقام تعهدی اختیاری بر عملکرد آتی شرکت‌های با رشد بالا در مقایسه با سایر شرکت‌ها، بیش‌تر است.
- ۲- تأثیر ارقام تعهدی اختیاری مثبت، بر عملکرد آتی شرکت‌های با رشد بالا در مقایسه با سایر شرکت‌ها، بیش‌تر است.

۳.۲. جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه

جامعه آماری این پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۲ می‌باشد. در این پژوهش به منظور نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک استفاده شده است، بدین منظور کلیه شرکت‌های جامعه آماری که دارای شرایط زیر بوده‌اند به عنوان نمونه انتخاب و بقیه حذف شده‌اند:

- ۱- سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفندماه هر سال باشد.
- ۲- در بازه زمانی پژوهش، سال مالی خود را تغییر نداده باشد.

۳- معاملات سهام آنها طی دوره پژوهش، بیش از سه ماه در بورس اوراق بهادار تهران متوقف نشده باشد.

۴- جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، بیمه، بانک و لیزینگ نباشد.

۵- اطلاعات مورد نیاز آنها در قلمرو پژوهش در دسترس باشد.

با اعمال شرایط مذکور از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تعداد ۸۴ شرکت به عنوان نمونه آماری این پژوهش انتخاب شدند.

۳.۳. روش پژوهش

در این پژوهش گردآوری اطلاعات مربوط به مبانی نظری پژوهش از روش مطالعه کتابخانه‌ای استفاده شده است که با مطالعه کتب، نشریات و سایت‌های اینترنتی این اطلاعات استخراج شده است. در این پژوهش داده‌های اولیه با استفاده از متن صورت‌های مالی، یادداشت‌های همراه آنها، اطلاعات موجود در نرم‌افزار اطلاعاتی ره‌آورد نوین و بانک اطلاعاتی سازمان بورس و اوراق بهادار استخراج شده است. پس از جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز، از نرم‌افزار صفحه گسترده Excel جهت طبقه‌بندی و محاسبه متغیرها استفاده گردید و در نهایت اطلاعات حاصل با استفاده از نرم‌افزارهای Eviews8 و stata12 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

۳.۴. سنجش متغیرهای پژوهش

در این پژوهش اقلام تعهدی اختیاری و اقلام تعهدی مثبت متغیر مستقل بوده؛ و سود آتی و وجه نقد آتی متغیر وابسته می‌باشند. ضمناً رشد شرکت (نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) متغیر تعدیل‌گر و اقلام تعهدی غیر اختیاری، وجه نقد عملیاتی، اندازه شرکت، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام، فروش، تغییرات فروش و بازده متغیرهای کنترلی پژوهش حاضر می‌باشند. در ادامه نحوه محاسبه متغیرهای پژوهش ذکر می‌گردد.

– متغیرهای وابسته

متغیرهای وابسته این پژوهش، به صورت زیر بیان شده‌اند:

$(OCF_{i,t+1})$: وجه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی شرکت i در سال $t+1$ می‌باشد.

$(NI_{i,t+1})$: سود خالص شرکت i در سال $t+1$ می‌باشد.

– متغیرهای مستقل

متغیرهای مستقل این پژوهش، اقلام تعهدی اختیاری و اقلام تعهدی اختیاری مثبت می‌باشند که در این پژوهش از روش مدل مقطعی جونز (۱۹۹۱) به دست آمده‌اند. مدل مقطعی جونز (۱۹۹۱) به شرح رابطه (۱) می‌باشد:

$$ACCR_{i,t} / TA_{i,t-1} = \alpha_{0t} (1/TA_{i,t-1}) + \alpha_{1t} (\Delta REV_{i,t} / TA_{i,t-1}) + \alpha_{2t} (PPE_{i,t} / TA_{i,t-1}) + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

که در این مدل:

$ACCR_{i,t}$: اقلام تعهدی کل که تفاوت میان سود خالص (NI) و وجه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی (OCF) است و از رابطه (۲) به دست می‌آید.

$$ACCR_{i,t} = NI_{i,t} - OCF_{i,t}$$

$TA_{i,t-1}$: مجموع دارایی‌های اول دوره شرکت i در سال t

$\Delta REV_{i,t}$: درآمد شرکت i در سال t منهای درآمد در سال $t-1$

$PPE_{i,t}$: ناخالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات شرکت i در سال t

$\varepsilon_{i,t}$: از باقی‌مانده مدل شماره (۱) به عنوان اقلام تعهدی اختیاری (DAC) استفاده شده

است؛ و از بین باقیمانده‌های باقی‌مانده‌های مثبت مدل (۱) به عنوان متغیر مستقل دوم یعنی اقلام تعهدی اختیاری مثبت (positive DAC) استفاده شده است.

– متغیر تعدیل‌گر

متغیر تعدیل‌گر این پژوهش رشد شرکت (GROWTH) بوده که بر اساس رابطه (۳) قابل محاسبه است.

$$GROWTH = M/B = \frac{\text{ارزش بازار حقوق صاحبان سهام}}{\text{ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام}} \quad (3)$$

در این پژوهش به پیروی از رابین و وو (۲۰۱۴)، شرکت‌های عضو نمونه به دو دسته شرکت‌های با رشد بالا و سایر شرکت‌ها تقسیم‌بندی شده‌اند؛ و از آنجا که معیار رشد در این پژوهش نسبت M/B است، بنابراین میانه M/B این شرکت‌ها معیار طبقه‌بندی آن‌ها به شرکت‌های با رشد بالا و سایر شرکت‌ها است. بدین‌صورت که چنانچه نسبت M/B شرکتی بالاتر از میانه M/B کل شرکت‌های عضو نمونه در طی دوره پژوهش باشد، آن شرکت در دسته شرکت‌های با رشد بالا قرار می‌گیرد و چنانچه نسبت M/B شرکتی کمتر از میانه M/B کل شرکت‌های عضو نمونه در طی دوره پژوهش باشد، آن شرکت در دسته سایر شرکت‌ها قرار

می‌گیرد. متغیر رشد در این پژوهش یک متغیر مجازی است که در اجرای مدل برای شرکت‌های با رشد بالا عدد یک و برای سایر شرکت‌ها عدد صفر می‌گیرد.

– متغیرهای کنترلی

متغیرهای کنترلی این پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

$(NDAC_{i,t})$: ارقام تعهدی غیر اختیاری است که از تفاوت کل ارقام تعهدی از ارقام تعهدی اختیاری به دست می‌آید؛ و برای محاسبه آن از رابطه (۴) استفاده شده است.

$$NDAC_{it} = ACCR_{it} - DAC_{it} \quad (۴)$$

$(OCF_{i,t})$: جریان‌های نقد حاصل از عملیات است که از صورت گردش وجوه نقد استخراج می‌شود.

$(SALE_{i,t})$: فروش شرکت i در سال t

$(\Delta SALE_{i,t})$: تفاوت فروش شرکت i در سال t و سال $t-1$

$(R_{i,t})$: بازده سهام شرکت i در سال t

$(B/M_{i,t})$: نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت i در سال t

$(SIZE_{i,t})$: لگاریتم ارزش بازار حقوق صاحبان سهام

۳.۵. آزمون فرضیه‌ها

آزمون فرضیه اول

برای آزمون فرضیه اول پژوهش به پیروی از پژوهش رابین و وو (۲۰۱۴) از مدل رگرسیونی چند متغیره با استفاده از داده‌های ترکیبی به شرح رابطه (۵) و (۶) استفاده شده است:

$$NI_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 DAC_{i,t} + \alpha_2 GROW_{i,t} + \alpha_3 DAC_{i,t} * GROW_{i,t} + \alpha_4 OCF_{i,t} + \alpha_5 NDAC_{i,t} + R_{i,t} + SALE_{i,t} + \Delta SALE_{i,t} + SIZE_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۵)$$

$$OCF_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 DAC_{i,t} + \alpha_2 GROW_{i,t} + \alpha_3 DAC_{i,t} * GROW_{i,t} + \alpha_4 OCF_{i,t} + \alpha_5 NDAC_{i,t} + R_{i,t} + SALE_{i,t} + \Delta SALE_{i,t} + SIZE_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۶)$$

برای آزمون فرضیه اول در مدل‌های شماره (۵) و (۶) اگر ضریب α_3 در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار باشد به این معنی است که ارقام تعهدی اختیاری در شرکت‌های با رشد بالا نسبت به سایر شرکت‌ها تأثیر بیشتری بر عملکرد آتی داشته است.

آزمون فرضیه دوم

برای آزمون فرضیه دوم پژوهش به پیروی از پژوهش رابین و وو (۲۰۱۴) از مدل رگرسیونی چند متغیره با استفاده از داده‌های ترکیبی به شرح رابطه (۷) و (۸) استفاده شده است:

$$NI_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{positiveDAC}_{i,t} + \alpha_2 \text{GROW}_{i,t} + \alpha_3 \text{positiveDAC}_{i,t}^* \text{GROW}_{i,t} + \alpha_4 \text{OCF}_{i,t} + \alpha_5 \text{NDAC}_{i,t} + R_{i,t} + \text{SALE}_{i,t} + \Delta \text{SALE}_{i,t} + \text{SIZE}_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (7)$$

$$\text{OCF}_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{positiveDAC}_{i,t} + \alpha_2 \text{GROW}_{i,t} + \alpha_3 \text{positiveDAC}_{i,t}^* \text{GROW}_{i,t} + \alpha_4 \text{OCF}_{i,t} + \alpha_5 \text{NDAC}_{i,t} + R_{i,t} + \text{SALE}_{i,t} + \Delta \text{SALE}_{i,t} + \text{SIZE}_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (8)$$

برای آزمون فرضیه دوم در مدل‌های شماره (۷) و (۸) اگر ضریب α_3 در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار باشد به این معنی است که اقلام تعهدی اختیاری مثبت در شرکت‌های با رشد بالا نسبت به سایر شرکت‌ها تأثیر بیش‌تری بر عملکرد آتی دارد.

۴. یافته‌های پژوهش

۴.۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول ۱ نتایج آمار توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد که بیانگر پارامترهای توصیفی برای هر متغیر به صورت مجزا است.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل
سود آتی	$NI_{i,t+1}$	-۰/۱۸۰	۰/۱۳۶	۱/۸۳۵	-۰/۲۹۸
وجه نقد آتی	$\text{OCF}_{i,t+1}$	-۰/۱۶۸	۰/۱۴۱	۱/۲۳۲	۰/۷۰۴
اقلام تعهدی اختیاری	$\text{DAC}_{i,t}$	-۰/۰۳۴	۰/۰۳۷	۰/۸۶۳	-۱/۰۷۴
اقلام تعهدی غیر اختیاری	$\text{NDAC}_{i,t}$	-۰/۰۲۹	-۰/۰۲۷	۱/۰۴۰	-۰/۹۹۳
بازده سهام	$R_{i,t}$	-۰/۲۷۱	۰/۱۰۱	۸/۲۰۱	-۰/۷۹۵
اقلام تعهدی اختیاری مثبت	$\text{Positive DAC}_{i,t}$	-۰/۱۶۷	۰/۱۳۲	۰/۸۶۳	۰/۰۰۱
وجه نقد عملیاتی	$\text{OCF}_{i,t}$	-۰/۱۴۲	۰/۱۲۲	۰/۷۵۷	-۰/۶۸۱
فروش	$\text{SALE}_{t,i}$	-۰/۹۳۶	۰/۸۶۱	۳/۲۶۵	۰/۰۰۰
تغییرات فروش	$\Delta \text{SALE}_{i,t}$	-۰/۱۳۹	۰/۱۱۵	۱/۶۶۳	-۱/۱۸۵
اندازه شرکت	$\text{SIZE}_{i,t}$	۵/۶۵۷	۵/۶۳۷	۷/۴۷۲	۴/۰۶۲
نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام	$B/M_{i,t}$	-۰/۷۱۱	۰/۵۷۱	۳/۵۷۶	۰/۰۳۷

منبع: یافته‌های پژوهش

۴.۲. نوع داده‌ها و آزمون فروض کلاسیک رگرسیون

در این پژوهش به منظور آزمون فرضیه‌ها از روش داده‌های ترکیبی استفاده شده است. در داده‌های ترکیبی به منظور انتخاب بین داده‌های تابلویی و داده‌های تلفیقی از آزمون F لیمر استفاده شده است. همچنین به منظور انتخاب بین الگوی اثرات ثابت و الگوی اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده شد. نتایج این دو آزمون در جدول ۲ نشان داده شده است. به منظور تشخیص وجود خود همبستگی بین باقیمانده‌ها، از آماره دوربین واتسون (DW) استفاده شده است. مقدار این آماره برای مدل‌های پژوهش، حاکی از نبود خودهمبستگی بین باقیمانده‌هاست. در خصوص بررسی همسانی واریانس بین باقیمانده‌ها، از آزمون LR در Stata استفاده شد که نتایج حاکی از وجود ناهمسانی واریانس در همه مدل‌ها بود. بر این اساس جهت رفع ناهمسانی واریانس از روش رگرسیونی حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) استفاده شد. همچنین از آماره VIF (عامل تورم واریانس) نیز به منظور بررسی همخطی بهره گرفته شده است. مقدار آماره VIF برای تمامی متغیرها کم‌تر از ۵ بوده و گویای آن است که میان متغیرها همخطی شدیدی وجود ندارد.

جدول ۲: نتایج آزمون F لیمر و هاسمن مدل‌های پژوهش

مدل	آزمون F لیمر			آزمون هاسمن		
	آماره	احتمال	نتیجه آزمون	آماره	احتمال	نتیجه آزمون
مدل ۵	۱/۶۴۳	۰/۰۰۰	تابلویی	۱۰۲/۳۸۴	۰/۰۰۰	اثرات ثابت
مدل ۶	۲/۲۶۹	۰/۰۰۰	تابلویی	۱۶۰/۵۹۵	۰/۰۰۰	اثرات ثابت
مدل ۷	۵۲/۷۷۱	۰/۰۰۰	تابلویی	۱۰۰/۰۹۳	۰/۰۰۰	اثرات ثابت
مدل ۸	۱/۵۵۹	۰/۰۰۰	تابلویی	۵۴/۴۸۸	۰/۰۰۰	اثرات ثابت

۴.۳. تجزیه و تحلیل نتایج

آزمون فرضیه اول

فرضیه اول این پژوهش به این صورت بیان شده است: "تأثیر اقلام تعهدی اختیاری بر عملکرد آتی شرکت‌های با رشد بالا در مقایسه با سایر شرکت‌ها، بیش‌تر است." برای آزمون فرضیه اول پژوهش از مدل رگرسیون رابین و وو (۲۰۱۴) استفاده شده است. جداول ۳ و ۴ نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول را با استفاده از روش رگرسیون چند متغیره و داده‌های ترکیبی نشان می‌دهند.

جدول ۳: نتایج آزمون مدل (۵) فرضیه اول

$$NI_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 DAC_{i,t} + \alpha_2 GROW_{i,t} + \alpha_3 DAC_{i,t} * GROW_{i,t} + \alpha_4 OCF_{i,t} + \alpha_5 NDAC_{i,t} + R_{i,t} + SALE_{i,t} + \Delta SALE_{i,t} + SIZE_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon$$

معناداری (p-value)	آماره t	ضرایب	متغیر	
			نماد	عنوان
۰/۵۹۵	-۰/۵۳۰	-۰/۰۵۴	α_0	عرض از مبدأ
۰/۰۰۰	۵/۰۹۷	۰/۳۳۸	$DAC_{i,t}$	اقدام تعهدی اختیاری
۰/۱۱۰	۱/۵۹۷	۰/۰۲۷	$GROW_{i,t}$	رشد شرکت
۰/۵۲۹	-۰/۶۲۹	-۰/۰۳۶	$DAC_{i,t} * GROW_{i,t}$	اقدام تعهدی اختیاری * رشد
۰/۰۰۰	۸/۰۷۴	۰/۵۱۹	$OCF_{i,t}$	وجه نقد عملیاتی
۰/۰۰۰	۶/۸۵۳	۰/۴۱۷	$NDAC_{i,t}$	اقدام تعهدی غیر اختیاری
۰/۵۳۳	-۰/۶۲۲	-۰/۰۰۵	$R_{i,t}$	بازده سهام
۰/۰۱۱	۲/۵۳۰	۰/۰۷۷	$SALE_{i,t}$	فروش
۰/۰۵۹	۱/۸۹۲	۰/۰۶۵	$\Delta SALE_{i,t}$	تغییرات فروش
۰/۴۷۷	۰/۷۱۱	۰/۰۱۲	$SIZE_{i,t}$	اندازه شرکت
۰/۴۹۳	-۰/۶۸۵	-۰/۰۰۶	$B/M_{i,t}$	نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام
۱/۸۴۸	آماره دوربین واتسون	۰/۶۵۷	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره F (احتمال) ۱۱/۸۲۶ (۰/۰۰۰)

منبع: یافته‌های پژوهش

همانگونه که نتایج نشان می‌دهد P-value محاسبه شده برای متغیر تعاملی $DAC_{i,t} * GROW_{i,t}$ در هر دو مدل فوق بیش‌تر از سطح خطای ۵٪ می‌باشد. از اینرو می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه نخست این پژوهش رد می‌شود. در نتیجه اقدام تعهدی اختیاری برای شرکت‌های با رشد بالا نسبت به سایر شرکت‌ها به طور متفاوتی قیمت‌گذاری نمی‌شوند؛ و به طور کلی رشد شرکت در رابطه اقدام تعهدی اختیاری و عملکرد آتی تأثیری ندارد. آماره F رگرسیون حاکی از توان توضیح‌دهندگی مدل است. همان‌گونه که در جداول مشاهده می‌شود با توجه به این که احتمال آماره F کم‌تر از ۱٪ است، می‌توان گفت که در سطح اطمینان ۹۹٪ این مدل‌ها معنادار بوده و دارای اعتبار هستند. همچنین مقدار آماره دوربین واتسون نیز مؤید این مطلب است که بین اجزاء اخلاص خود همبستگی وجود ندارد، زیرا این مقدار در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد. ضریب تعیین تعدیل شده مدل‌ها نیز نشان می‌دهد متغیرهای توضیحی در مدل اول قادر به توضیح حداقل ۶۵ درصد و در مدل دوم بالغ بر ۴۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته بوده اند.

جدول ۴: نتایج آزمون مدل (۶) فرضیه اول

$$OCF_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 DAC_{i,t} + \alpha_2 GROW_{i,t} + \alpha_3 DAC_{i,t} * GROW_{i,t} + \alpha_4 OCF_{i,t} + \alpha_5 NDAC_{i,t} + R_{i,t} + SALE_{i,t} + \Delta SALE_{i,t} + SIZE_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon$$

معناداری (P-value)	آماره t	ضرایب	متغیر	
			نماد	عنوان
۰/۷۳۷	۰/۳۳۵	۰/۰۳۸	α_0	عرض از مبدأ
۰/۰۱۷	۲/۳۷۹	۰/۱۷۵	$DAC_{i,t}$	اقلام تعهدی اختیاری
۰/۳۶۲	-۰/۹۱۱	-۰/۰۱۷	$GROW_{i,t}$	رشد شرکت
۰/۲۲۳	۱/۲۱۹	۰/۰۷۸	$DAC_{i,t} * GROW_{i,t}$	اقلام تعهدی اختیاری * رشد
۰/۰۷۸	۱/۷۶۰	۰/۱۲۵	$OCF_{i,t}$	وجه نقد عملیاتی
۰/۰۰۰	۳/۷۸۸	۰/۲۵۶	$NDAC_{i,t}$	اقلام تعهدی غیر اختیاری
۰/۳۲۵	-۰/۹۸۵	-۰/۰۰۸	$R_{i,t}$	بازده سهام
۰/۰۲۵	۲/۲۴۳	۰/۰۷۶	$SALE_{i,t}$	فروش
۰/۱۴۰	۱/۴۷۵	۰/۰۵۶	$\Delta SALE_{i,t}$	تغییرات فروش
۰/۶۳۱	۰/۴۷۹	۰/۰۰۹	$SIZE_{i,t}$	اندازه شرکت
۰/۱۶۸	-۱/۳۸۰	-۰/۰۱۵	$B/M_{i,t}$	نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام
۱/۹۵۴	آماره دوربین واتسون	۰/۴۶۸	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره F (احتمال) (۰/۰۰۰) ۵/۴۴۳

منبع: یافته‌های پژوهش

آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم این پژوهش به این صورت بیان شده است: "تأثیر اقلام تعهدی اختیاری مثبت، بر عملکرد آتی شرکت‌های با رشد بالا در مقایسه با سایر شرکت‌ها، بیش‌تر است". برای آزمون فرضیه دوم پژوهش از مدل رگرسیون رابین و وو (۲۰۱۴) استفاده شده است. جداول ۵ و ۶ نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم را با استفاده از روش رگرسیون چند متغیره و داده‌های ترکیبی نشان می‌دهند.

جدول ۵: نتایج آزمون مدل (۷) فرضیه دوم

$$NI_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{positiveDAC}_{i,t} + \alpha_2 \text{GROW}_{i,t} + \alpha_3 \text{positiveDAC}_{i,t} * \text{GROW}_{i,t} + \alpha_4 \text{OCF}_{i,t} + \alpha_5 \text{NDAC}_{i,t} + R_{i,t} + \text{SALE}_{i,t} + \Delta \text{SALE}_{i,t} + \text{SIZE}_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon$$

معناداری (P-value)	آماره t	ضرایب	متغیر	
			نماد	عنوان
./۰۰۰	-۳/۷۷۳	-۰/۲۶۹	α_0	عرض از مبدأ
./۰۰۰	۵/۷۵۲	۰/۴۵۶	$\text{positiveDAC}_{i,t}$	اقدام تعهدی اختیاری
./۳۵۶	۰/۹۲۴	۰/۰۲۲	$\text{GROW}_{i,t}$	رشد شرکت
./۰۲۱	۲/۳۰۹	۰/۲۲۱	$\text{positiveDAC}_{i,t} * \text{GROW}_{i,t}$	اقدام تعهدی اختیاری * رشد
./۰۰۰	۱۴/۹۵۹	۰/۸۱۶	$\text{OCF}_{i,t}$	وجه نقد عملیاتی
./۰۰۰	۹/۴۵۷	۰/۵۹۴	$\text{NDAC}_{i,t}$	اقدام تعهدی غیر اختیاری
./۳۵۱	-۰/۹۳۳	-۰/۰۰۷	$R_{i,t}$	بازده سهام
./۳۱۶	۱/۰۰۳	۰/۰۱۷	$\text{SALE}_{i,t}$	فروش
./۰۱۷	۲/۳۷۷	۰/۰۸۳	$\Delta \text{SALE}_{i,t}$	تغییرات فروش
./۰۰۰	۴/۶۰۶	۰/۰۵۰	$\text{SIZE}_{i,t}$	اندازه شرکت
./۵۷۲	۰/۵۶۴	۰/۰۱۰	$B/M_{i,t}$	نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام
۱/۸۶۷	آماره دوربین واتسون	۰۰/۵۶۶	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره F (احتمال) (۰/۰۰۰) ۴۹/۰۴۸

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول شماره (۶): نتایج آزمون مدل (۸) فرضیه دوم

$$\text{OCF}_{i,t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{positiveDAC}_{i,t} + \alpha_2 \text{GROW}_{i,t} + \alpha_3 \text{positiveDAC}_{i,t} * \text{GROW}_{i,t} + \alpha_4 \text{OCF}_{i,t} + \alpha_5 \text{NDAC}_{i,t} + R_{i,t} + \text{SALE}_{i,t} + \Delta \text{SALE}_{i,t} + \text{SIZE}_{i,t} + B/M_{i,t} + \varepsilon$$

معناداری (P-value)	آماره t	ضرایب	متغیر	
			نماد	عنوان
./۹۶۶	۰/۰۴۲	۰/۰۰۳	α_0	عرض از مبدأ
./۰۷۳	۱/۷۹۷	۰/۱۶۵	$\text{positiveDAC}_{i,t}$	اقدام تعهدی اختیاری
./۴۰۶	-۰/۸۳۰	-۰/۰۲۲	$\text{GROW}_{i,t}$	رشد شرکت
./۰۱۳	۲/۴۹۶	۰/۲۷۶	$\text{positiveDAC}_{i,t} * \text{GROW}_{i,t}$	اقدام تعهدی اختیاری * رشد
./۰۰۰	۱۰/۲۰۶	۰/۶۴۴	$\text{OCF}_{i,t}$	وجه نقد عملیاتی
./۰۱۴	۲/۴۴۸	۰/۱۷۸	$\text{NDAC}_{i,t}$	اقدام تعهدی غیر اختیاری
./۰۲۱	-۲/۳۱۲	-۰/۰۲۲	$R_{i,t}$	بازده سهام
./۰۸۷	۱/۷۱۲	۰/۰۳۵	$\text{SALE}_{i,t}$	فروش
./۰۰۲	۳/۰۹۳	۰/۱۲۶	$\Delta \text{SALE}_{i,t}$	تغییرات فروش
./۵۴۶	۰/۶۰۴	۰/۰۰۷	$\text{SIZE}_{i,t}$	اندازه شرکت
./۷۲۲	-۰/۳۵۶	-۰/۰۰۷	$B/M_{i,t}$	نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام
۱/۵۷۴	آماره دوربین واتسون	۰/۳۴۹	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره F (احتمال) (۰/۰۰۰) ۲۰/۱۲۶

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج جداول فوق نشان می‌دهد P-value محاسبه شده برای متغیر تعاملی $positiveDAC_{i,t} * GROW_{i,t}$ در هر دو مدل، کم‌تر از سطح خطای ۵٪ می‌باشد؛ بنابراین فرضیه دوم این پژوهش پذیرفته می‌شود. بنابراین اقلام تعهدی اختیاری مثبت در شرکت‌های با رشد بالا نسبت به سایر شرکت‌ها نقش بیش‌تری در پیش‌بینی عملکرد شرکت دارند. آماره F رگرسیون نیز نشان می‌دهد که مدل در کل معنادار بوده و دارای اعتبار است. همچنین مقدار آماره دوربین واتسون عدم همبستگی بین اجزای هر دو مدل را نشان می‌دهد. در اینجا نیز، ضریب تعیین تعدیل شده مدل‌ها نشان می‌دهد متغیرهای توضیحی در مدل اول قادر به توضیح بالغ بر ۵۶ درصد و در مدل دوم حداقل ۳۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته بوده‌اند.

۵. نتیجه‌گیری

نیاز سرمایه‌گذاران به اطلاعات مستمر و مطلوب پیرامون عملکرد مالی واحدهای تجاری، به‌کارگیری حسابداری تعهدی در گزارشگری مالی را اجتناب‌ناپذیر ساخته است. در سیستم حسابداری تعهدی، رویدادهای مالی بدون توجه به زمان دریافت و پرداخت وجه حاصل از آن‌ها در زمان وقوع، ثبت و گزارش می‌شوند. اقلام تعهدی از دو جز اختیاری و غیر اختیاری تشکیل شده‌اند. از آنجایی که اقلام تعهدی اختیاری، تحت کنترل و نفوذ مدیریت هستند و با توجه به مسئله تضاد منافع بین مالکیت و مدیریت، این امکان وجود دارد که اقلام تعهدی اختیاری به وسیله مدیران دستکاری شود. در واقع مدیران تمایل دارند تا با استفاده از این اقلام تصویر بهتری از عملکرد آتی شرکت بسازند و به این ترتیب استفاده‌کنندگان از اطلاعات شرکت را گمراه سازند. علاوه بر این مدیران شرکت‌های دارای فرصت سرمایه‌گذاری و رشد بیش‌تر در استفاده از اقلام تعهدی انعطاف‌پذیرترند و مدیریت سود بالاتری دارند.

در همین راستا، با توجه به هدف پژوهش که بررسی تأثیر رشد شرکت بر رابطه اقلام تعهدی اختیاری (و اقلام تعهدی اختیاری مثبت) و عملکرد آتی شرکت (وجه نقد آتی و سود آتی) بود؛ این نتیجه حاصل شد که رشد شرکت بر رابطه اقلام تعهدی اختیاری مثبت و عملکرد آتی تأثیرگذار است. شرکت‌های با رشد بالا ویژگی‌هایی دارند که عمدتاً انگیزه‌های مدیران را به استفاده از اقلام تعهدی مثبت (افزایش دهنده درآمد) برای انعکاس تصویری مطلوب از عملکرد شرکت افزایش می‌دهند. کویسیز و مارکوم (۲۰۱۳)، چانگ و همکاران (۲۰۰۷) و کوور (۲۰۰۱)، بیان می‌کنند که در شرکت‌هایی که نرخ بالایی از درآمد و سود را دارند و از فرصت‌های غنی سرمایه‌گذاری بهره‌مند هستند هزینه‌های نمایندگی و عدم تقارن اطلاعاتی بیش‌تر است که این عوامل باعث می‌شود مدیران انگیزه‌های بیش‌تری در استفاده از اقلام تعهدی اختیاری داشته

باشند. بارث و همکاران (۱۹۹۹) نیز استدلال می‌کنند که شرکت‌هایی که رشد مداوم در سود دارند برای جلوگیری از سقوط ارزش سهام انگیزهٔ بیشتری برای استفاده از اقلام تعهدی اختیاری دارند. دیچو (۱۹۹۴)، هم بیان می‌کند که در شرکت‌هایی که در یک حالت پایدار نیستند (عمدتاً شرکت‌های با رشد بالا مناسب این معیار هستند) و مشکلات زمان‌بندی وجه نقد را دارند، اقلام تعهدی اختیاری نقش بیشتری در علامت‌دهی عملکرد دارند.

بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که در شرکت‌های با رشد بالا استفاده از اقلام تعهدی اختیاری مثبت، برای انعکاس عملکرد مطلوب از واحد تجاری (انتقال اخبار خوب)، نسبت به سایر شرکت‌ها بیشتر است. علاوه بر این نتایج نشان داد که اقلام اختیاری به صورت کلی، تأثیری بر عملکرد شرکت در حضور متغیر رشد ندارند، که این نتایج با نتایج حاصل از پژوهش رابین و وو (۲۰۱۴) مطابقت دارند.

۶. پیشنهادها

- با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، مدیران در شرکت‌های با رشد بالا عمدتاً از اقلام تعهدی اختیاری مثبت استفاده می‌کنند تا اخبار خوب را منتقل کنند، در نتیجه استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی باید توجه داشته باشند که این اقلام را نادرست قیمت‌گذاری نکنند و انگیزه‌های مدیریتی برای استفاده از این اقلام به صورت کارا یا فرصت‌طلبانه را در نظر بگیرند.
- برای تقویت بیشتر نتایج پژوهش، می‌توان از متغیرهای جایگزین استفاده کرد. مثلاً برای تعیین مقدار اقلام تعهدی اختیاری و غیر اختیاری می‌توان از مدل‌های دیگر مثل مدل تعدیل شدهٔ جونز و... استفاده نمود یا برای متغیر رشد می‌توان از معیارهای دیگر مثل P/E یا رشد فروش استفاده نمود.
- مدل‌های این پژوهش برای تمام صنایع عضو نمونه آماری به صورت یکجا برآورد شده‌اند. از این رو پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی، هر یک از مدل‌های این پژوهش برای صنایع مختلف به تفکیک برآورد شود.

منابع و مآخذ

حقیقت، ح. و ایرانشاهی، ع. (۱۳۸۹). "بررسی واکنش سرمایه‌گذاران نسبت به جنبه‌های سرمایه‌گذاری اقلام تعهدی". *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، (۶۱)، ۳-۳۲.

رضایی، ف، افشار، م. و کوهبر، ف. (۱۳۹۳). ”مقایسه توانایی سود عملیاتی، جریان وجوه نقد عملیاتی و اجزای اقلام تعهدی در پیش‌بینی جریان‌های نقد عملیاتی آتی شرکت‌ها“. *مطالعات حسابداری و حسابرسی*، (۱۰)، ۵۴-۶۷.

سجادی، ح، تاکر، ر. و زارع‌زاده‌مهریزی، م. (۱۳۹۲). ”رابطه بین اجزای نقدی و تعهدی سود با قیمت سهام“. *دانش حسابداری*، (۱۲)، ۱۷۵-۱۹۴.

سجادی، ح، دستگیر، م، حسین‌زاده، ع. و اخگر، م. (۱۳۹۱). ”بررسی شیوه‌های استفاده از اختیارات مدیریت در گزارشگری سودآوری آینده و تأثیر ویژگی‌های شرکت‌ها بر شیوه‌های استفاده از اختیارات مزبور“. *دانش حسابداری*، (۸)، ۷-۳۰.

عرب‌مازازی، م، مشایخی، ب. و رفیعی، ا. (۱۳۸۵). ”محتوی اطلاعاتی جریان‌های نقدی و تعهدی در بازار سرمایه ایران“. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، (۴۳)، ۹۹-۱۱۸.

قائمی، م، جمال‌لیوانی، ع. و ده‌بزرگی، س. (۱۳۸۷). ”کیفیت سود و بازده سهام شرکت‌ها“. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱۵ (۵۲)، ۷۱-۸۸.

کمالی، ا. (۱۳۸۸). تأثیر افزایش تدریجی اهرم مالی، میزان جریان نقدی آزاد و رشد شرکت بر مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان.

مشایخی، ب، مهرانی، س، مهرانی، ک. و کرمی، غ. (۱۳۸۴). ”نقش اقلام تعهدی اختیاری در مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران“. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱۲ (۴۲)، ۶۱-۷۴.

Adut, D., Holder, A. and Robin, A. (2013). “Predictive Versus Opportunistic Earnings Management, Executive Compensation, and Firm Performance”. *Journal of Accounting and Public Policy*, 32 (3): 126-146.

Barth, M., Elliott, J. & Finn, M. (1999). “Market Rewards Associated with Patterns of Increasing Earning”. *Journal of Accounting Research*, 37 (2): 387-413.

Chang, S.C., Chen, S.S., Hsing, A. and Huang, C.W. (2007). “Investment Opportunities, Free cash Flow, and Stock Valuation Effects of Secured Debt Offerings”. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 28 (2): 123-145.

Chu, J. (2012). “Accruals, Growth, and Future Firm Performance”. *The Journal of Finance*, www.ssrn.com, 2012.

Core, J.E. (2001). “A Review of the Empirical Disclosure Literature: Discussion”. *Journal of Accounting and Economics*, 31: 441-456.

- Dichev, P.M. (1994). "Accounting Earnings and Cash Flow as Measures of Firm Performance: The Role of Accounting Accruals". *Journal of Accounting and Economics*, 18 (1): 3-42.
- FASB (1978). "Objective of Financial Reporting y Business Enterprises", *Statement of Financial Accounting Concepts* No., Financial Accounting Standards Board, Stamford, CT.
- IASC, (1993). *Statement of Cash Flow, Int, Accounting Standards*, No.7.
- Kothari, S.P., Leone, A.J. and Wasley, C.E. (2005). "Performance Matched Discretionary Accrual Measures". *Journal of Accounting & Economic*, 39 (1): 163-197.
- Koussis, N. and Makrominas, M. (2013). "Growth Options, Option Exercise and Firms' Systematic Risk". *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 44 (2): 243-267.
- Robin, A. & Wu, Q. (2014). *Firm growth and the pricing of discretionary accruals*, Working Paper, New York.
- Talebi, K. & Bahamir, A. (2012). "Identification of Intellectual Capital Effect on Promoting Organizational Entrepreneurship (Charmahal-e Bakhtiari Ministry of Cooperatives, Labour and Social Welfare)". *International Journal of Business Economics & Management Research*, 2 (6): 37-48.